

долѣ тръгналъ на долу по Майнъ: отъ 18.000 негови войски единъ малкъ отрядъ вървялъ по дѣсния, а главнитѣ сили по лѣвия брѣгъ на рѣката; една флотилия отъ кораби, натоварени съ артиллерия, тяжести и запаси, плувала между войскитѣ надолу по Майнъ. По голѣмата часть отъ градоветѣ по Майнъ, въ туй число и Франкфуртъ, пуснали шведитѣ, а гарнизонитѣ имъ постъпили на шведска служба. На 18 ноемврий Густавъ-Адолфъ се съединилъ въ Хехстъ съ 14.000 души войски на хессенъ-касселския ландграфъ, кой-

то дошълъ отъ Хессенъ-Касселъ, и на брой 32.000 души се расположилъ на дѣсния брѣгъ на Рейнъ, по двѣтъ страни на Майнъ, съ главнитѣ сили срѣщу Майнцъ. Този градъ билъ доведенъ въ силно отбранително положение и прикритъ отъ дѣсния брѣгъ съ укрѣпения градецъ Касселъ, съобщението съ който се обезпечвало съ мостъ прѣзъ Рейнъ. 2.000 или 2.500 души испански войски, подъ началството на маркиза Силва, съставлявали гарнизона на Майнцъ.

§ 36.

Прѣминуването на Густавъ-Адолфа прѣзъ Рейнъ и затвърдяването му на тѣзи рѣка.

Като намѣрилъ за невъзможно да завладѣе Майнцъ отъ дѣсната страна на Рейнъ и за трудно да прѣмине прѣзъ Рейнъ подъ Майнцъ, за да завладѣе послѣдния отъ лѣвата страна на рѣката, Густавъ-Адолфъ се готвилъ вече да прѣмине съ тѣзи цѣль прѣзъ Рейнъ надъ Майнцъ и Майнъ, когато получилъ извѣстие, че Тилии обсади́лъ Нюрнбергъ. Густавъ-Адолфъ веднага тръгналъ на помощъ на този съюзенъ съ шведитѣ и важенъ за тѣхъ градъ. Но като се научилъ въ Франкфуртъ, че Тилии снелъ обсадата и отстѣпилъ къмъ Дунава (гл. по долу), върналъ се къмъ Рейнъ. Като оставилъ хессенскитѣ войски да блокиратъ Майнцъ отъ дѣсния брѣгъ на Рейнъ и да покорятъ страната на дѣсния брѣгъ на тѣзи рѣка надъ и подъ Майнцъ, той прѣминалъ на лѣвата страна на Майнъ (на 1 декемврий) и, като направилъ най напредъ едно лѣжливо движение по посока къмъ Дармщадъ и Хайделбергъ, слѣдъ туй внезапно и бързо се обърналъ къмъ Оппенхаймъ, прѣзъ нощта на 6 срѣщу 7 декемврий прѣминалъ скрито на лодки съ 300 души, при Хернс-

хаймъ, надъ Оппенхаймъ, на лѣвия брѣгъ на Рейнъ зае́гъ съ испански войски, направилъ мостъ, прѣкаралъ по него (на 7 и 8 декемврий) всичкитѣ си войски, взелъ Оппенхаймъ и, като приближилъ до Майнцъ, блокиралъ го отъ лѣвия брѣгъ на Рейнъ. На 13 декемврий Силва прѣдалъ Майнцъ по капитулация: испанскитѣ войски получили свободенъ исходъ, но по голѣмата часть постъпили на шведска служба. Густавъ-Адолфъ заповѣдалъ да се доведе Майнцъ въ силно отбранително положение, въстановилъ моста прѣзъ Рейнъ, заложилъ единъ фортъ при сливането на Майнъ съ Рейнъ и, като оставилъ на лѣвата страна на Рейнъ саксенъ-веймарския херцогъ Бернгардъ, отишълъ въ Франкфуртъ. Наскоро майнцския курфюрстъ се отказалъ отъ съюза съ императора, чрѣзъ посрѣдничеството на Франция. Лотарингския херцогъ се отдѣлилъ отъ Тилии съ войскитѣ си, значително ослабени отъ болѣсти, побѣзи и отъ загубитѣ противъ неприятеля, и отишълъ въ владѣнията си, които се застрашавали, отъ една страна — отъ